

Archeopark pravěku o.p.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2018

březen 2019

a) Přehled činností uskutečněných v účetním období

Pro rok 2018 byly s minimálními finančními náklady plánovány tyto inovace areálu:

1. Obměna programů školních exkurzí tak, aby návštěvnost byla udržena – splněno díky personální posile se specializací na římské období
2. Dokončení interiéru keltské podzemnice – splněno
3. Příprava nové výstavy k tématu archeologického výzkumu na trase D11 – výstava bude otevřena 30.30.2019 se zahájením sezóny
4. Inovace programů pro veřejnost – tzv. Dnů živé archeologie - splněno

Mimo uvedených inovací bylo cílem udržet významné stávající aktivity, především tzv. Dny živé archeologie, které výrazně profilují Archeopark, přestože jejich návštěvnost v průběhu roku kolísá. Kolísání návštěvnosti nezávisí zcela na typu programu, ale na počasí, nebo časově souběžných jiných akcích (jim je přizpůsoben harmonogram akcí archeoparkových). Pro rok 2019 byly připraveny další úpravy.

Jak prozradila tradiční listopadová konference Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů (B. Dragoun) v Deštném v Orlických horách, dochází ke stálému vývoji v naší společnosti ve vztahu k přijímání výsledků archeologie. Problémem je stále odpoutání od poznávacích cílů. Prezentační instituce zoufale řeší, jak na sebe upoutat pozornost, někdy možná až za hranicí vkusu. Jako progresivní se jeví vystoupení muzejní pedagožky z muzea v Mikulově, která prezentovala zahraniční trend, kdy muzeum vyvíjí vnější aktivitu, která poutá pozornost návštěvníků a snaží se motivovat veřejnost k její návštěvě na sociálních sítích. V diskuzi se však ukázalo, že je rozdíl mezi českým muzeem a muzeem v Pompejích. České muzeum sice vytvoří nabídku na sociálních sítích, ale na akci samotnou návštěvníci nepřijdou.

V Archeoparku pravěku Všestary tak zárukou edukace zůstávají školní exkurze. Počty zúčastněných žáků zatím převyšují všechny české instituce, a to navíc s pozitivním ohlasem na kombinaci přístupnosti informací a uchování odbornosti.

Pozitivní stránkou činnosti Archeoparku je stálý zájem médií, který představuje důležitou reklamu. Mimo médií regionálních, kde spolupráce tradičně dobře funguje, je to zájem médií celostátních (ČT D, Dobré ráno, Snídaně na Nově). Z toho je patrné, že Archeopark pravěku je vnímán jako místo, kde se něco děje.

b) Lidské zdroje

Navýšení dotace Královéhradeckým krajem umožnila navýšení platů a i díky tomu byla dokončena personální obměna zaměstnanců. Do roku 2019 tak vstupuje Archeopark se čtyřmi plnými úvazky aktivních a tvůrčích lidí. Uvedené zvýšení mezd umožnilo jednotné navýšení mezd všem zaměstnancům o 2 tisíce Kč a byl zaveden i tabulkový nárůst mezd (po 1 roce navýšení o 1000 Kč, po 5ti letech o 4 000 Kč). Jde o motivační strategii, že „věrnost se vyplácí“, což umožňuje kontinuitu pracovníků a tím i atmosféry a naučných programů.

Stálý význam si uchovávají i externí pracovníci pro období sezóny (od dubna do konce září je otevřeno 7 dnů v týdnu, červenec a srpen 6 dnů v týdnu, při exkurzích fungují 2 průvodci, třetí pomáhá s prodejem a pomůckami exkurze, obsluhuje objednávkový telefon, čtvrtý čerpá volno za víkend). To stále předpokládá univerzálnost pracovníků, např. práce informatika (externí zadání nových projekčních programů, redakční systém obsluhy www stránek, uživatelská úroveň obsluhy PC, péče o domácí zvířata (kočky, ovce), méně vědeckosti a více archeodidaktického dovednostního přístupu (kontakt s návštěvníkem). Většina hlavních archeologických experimentů a living history je nutná zajistit externě. Stejně jako správce objektu (drobné opravy, dohled nad většími opravami).

Personální situaci pomáhá zajistit účast studentů FF UHK placených stipendii FF UHK. Jsou mezi nimi studenti mgr studia. Neplacené praxe pomáhají nejvíce v pozici dohlížitelů, jiné pozice se nejeví jako reálné pro využití. Navíc ubývá studentů v oborech se vztahem k zaměření Archeoparku (archeologie, prezentace a ochrana kulturního dědictví, učitelství dějepisu zde výuku nemá).

c) Členění výnosů podle zdrojů a náklady 2018

Na základě zakládací smlouvy je Archeopark pravěku Všestary neziskovým projektem. Zdrojem jeho příjmů jsou příjmy z drobného prodeje a prodeje vstupenek, dotace na provoz od Královéhradeckého kraje, příp. další účelové dotace či dary.

Cílem roku 2018 bylo zajistit reálné zvyšující se provozní náklady a pokrýt pracovní místa. První vážnější příjmy se objevily zjara (od dubna 2018) díky zájmu školních exkurzí, který se však celkově snížil, a v létě díky

vyšší návštěvnosti veřejnosti (otevřeno úterý až neděle), na podzim opět díky školním exkurzím (od září do prosince), i zde byl patrný pokles.

V souladu se změnou Zakládací smlouvy v roce 2018 poskytl KHK nově navýšenou dotaci na základě smlouvy o výkonu veřejné služby ve výši 1.500.000 Kč. Tato navýšená dotace umožnila finanční opatření (viz. výše v personální části).

Na pozitivním financování se v dobrém podepsal i správně (tj. beze ztrát) nastavený drobný prodej potravin a suvenýrů a mražených výrobků se ziskem 293076,67 Kč (v roce 2017 154 000 Kč, v roce 2016 130 000 Kč, v roce 2015 80 666,60 a v roce 2014 to bylo 73 699 Kč) (viz. **příloha**). Pozitivní výsledek hospodaření (+ 656206 Kč) (viz. **příloha**) lze přičíst úspoře části čtvrtého pracovního místa spojené s personální obměnou (částečný úvazek v roce 2018) a mimořádným ziskem z pronájmu.

V roce 2018 Archeopark navštívilo 6016 (v roce 2017 5.913, v roce 2016 5.907, v roce 2015 to bylo 7.150 a v roce 2014 to bylo 6.430) žáků základních a středních škol v rámci školních exkurzí a příměstských táborů a 6880 (v roce 2017 9.233, v roce 2016 9.130, v roce 2015 8.340 a v roce 2014 to bylo 8.082) návštěvníků z řad veřejnosti, celkem tedy 12896 (v roce 2017 15.146, v roce 2016 15.037, v roce 2015 to bylo 15.490 a 2014 to bylo 14.512) návštěvníků. Pro příjem to představovalo částku 1 205 062 Kč (viz. **příloha**) (v roce 2017 1 272 363, v roce 2016 1 216 000 Kč, v roce 2015 to byl 1 296 520 Kč). Náklady na provoz představovaly 2537280 Kč (v roce 2017 2 301 442 Kč, v roce 2016 2 215 924, v roce 2015 to bylo 2 282 480 a v roce 2014 to bylo 1 880 518 Kč) (viz. **příloha**). Hospodářský výsledek byl + 656206 Kč (v roce 2017 + 200 678 Kč, v roce 2016 +102 983 Kč, v roce 2015 byl -8 661,92 Kč, v roce 2015 -13 345,08 Kč) (viz. **příloha**).

V tuto chvíli také můžeme vyhodnotit celkový výsledek tzv. udržitelnosti v průběhu pěti let (uvedeny jsou údaje za jednotlivá léta a celkový součet): 30877 Kč (2013) + 37352 Kč (2014) - 13719 Kč (2015) – 306457 Kč (2016) + 247685 Kč (2017) = - 4262 Kč. Tím tedy projekt finálně splnil regule evropského projektu ROP.

Doplňující výdaje: Motorové vozidlo zdarma pronajalo o.p.s. občanské sdružení Společnost experimentální archeologie. Tyto výdaje nejsou předmětem hospodaření o.p.s. mimo části pohonných hmot. Mimo strukturu příjmů a výdajů zůstala nevyčíslená i veškerá práce dobrovolníků, především již zmíněných studentů FF Univerzity Hradec Králové při praxích. A také podpora stipendii ve výši cca 200.000 Kč.

d) Stav majetku

Majetek, který Archeopark Všešary o.p.s. spravuje, tvoří budovy a dvě rekonstrukce pravěkých domů ve venkovní expozici v majetku Královéhradeckého kraje, a také předměty a modely vnitřní expozice a rekonstrukce pravěkých objektů venkovní expozice, které jsou v majetku katedry archeologie a FF Univerzity Hradec Králové a občanského sdružení Spolek experimentální archeologie, z.s. (IČ 49334743).

Části Archeoparku financované z ROP projektu se spoluúčastí Královéhradeckého kraje již nejsou v reklamačním období, drobné reklamace v roce 2017 ustaly, stav budov se tedy jeví jako „zaběhnutý“, ale novým podnětem k řešení jsou revize. Část z nich již v roce 2018 realizovala o.p.s. (vzduchotechnika, kotel, výtah), ale je patrné, že takové náklady překračují finanční možnosti zařízení.

e) Perspektivy

V roce 2019 je třeba udržet kvalitu programů pro veřejnost (Dny živé archeologie) a školních exkurzí. Byla provedena úprava obsahu a doby provázení tak, aby se podařilo udržet zájem školních exkurzí. Přestože cílem zařízení je vzdělávací činnost, je pokles návštěvnosti (i přes stejný hospodářský výsledek) vnímán vedením o.p.s. jako úbytek zájemců o dějiny pravěku či archeologii. Důvody jsou celospolečenské (méně v obsahu výuky ZŠ, přesun volnočasových aktivit do virtuální reality či sportu), přesto cílem je návštěvnost udržet. K tomu by měly směřovat aktivity, které připoutají potenciálně i pozornost dospělých návštěvníků. Proto potenciální proměna expozice má ve svém obsahu:

1. Možnost sledovat originální zážitkové projekty – konkrétně expedici Monoxylon 3 v roce 2019
2. Možnost sledovat originální dovednostní projekty – konkrétně vrtání kamene technologií mladší doby kamenné
3. Možnost sledovat archeologickou autenticitu místa skrze výsledky archeologického výzkumu budoucí D11 mezi Hradcem Králové a Jaroměří (nejbližší vzdálenost k budoucí trase dálnice je 2,5 km
Prezentační formou k tomu mohou být výstavy Archeoparku (výzkum D11, expedice Monoxylon), případně příprava úpravy stavající budovy skladu archeologického materiálu do podoby expozice s výsledky výše uvedených aktivit.

Archeopark pravěku ve Všeštech lze hodnotit jako kombinaci zařízení turistického ruchu a vzdělávacího zařízení pro školy a veřejnost. Ohlasy odtud jsou pozitivní (viz. návštěvní kniha).

Ředitel Archeopark Všeštiny o.p.s.

Doc. PhDr. Radomír Tichý, PhD.

6.3. 2019 Všeštiny